

Nr. MCID 148108/04.04.2024

PROCES VERBAL

Încheiat astăzi 01.04.2024 la sediul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării cu ocazia desfășurării ședinței de dezbateră publică privind Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G

Ședința de dezbateră publică a fost anunțată prin publicarea anunțului pe site-ul oficial al ministerului - www.mcid.gov.ro și s-a desfășurat la sediul instituției în intervalul orar 11.00-13.00, atât prin participare fizică a celor care s-au înscris în prealabil conform anunțului publicat, cât și online pe platforma ZOOM, pusă la dispoziție de către organizatori.

Ședința de dezbateră publică a fost organizată în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare.

La dezbateră publică au participat:

Din partea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării - MCID:

Adrian Dragomir - Secretar General în MCID

Corneliu Mănescu - Director Direcția Comunicații Electronice

Georgiana Rău - Consilier, Direcția Comunicații Electronice

Mădălina Dumitrescu, consilier MCID

Monica Anghelovici, consilier MCID

Din partea societății civile:

Andrei Nicoară - Anse Info

Popescu Valeriu, Mușoi Roxana (online), Dejescu Iuliana (online) - Rădulescu&Mușoi

Valentin Negoită, doamna Minescu - APDETIC

Dragoș Mircea Rebegea - ERICSSON TELECOMMUNICATIONS ROMANIA SRL (online)

Vlad Doicaru - HUAWEI TECHNOLOGIES

Cristina Crețu - MPR PARTNERS

Tania Panite - AOMR (online)

Roxana Pinteana - VODAFONE (online)

Doina Tatu - VODAFONE (online)

Andreea Pomîrleanu - Regulatory Affairs Expert (online)

Ședința de dezbatere publică din data de 1 aprilie 2024 a fost deschisă de domnul Adrian Dragomir, Secretar General în MCID care a mulțumit celor prezenți atât pentru participare, cât și pentru interesul manifestat de-a lungul perioadei de transparență publică a Proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G. De asemenea, domnul Adrian Dragomir îi asigură pe toți cei prezenți că ministerul va analiza fiecare observație/propunere transmisă, iar cele pertinente vor fi avute în vedere la definitivarea proiectului de act normativ.

În continuarea ședinței, domnul Corneliu Mănescu, director al Direcției de Comunicații Electronice din MCID a făcut o succintă prezentare a Proiectului supus dezbaterii, mulțumind, de asemenea, pentru propunerile primite de la cei prezenți, oferind asigurări ferme asupra faptului că toate acestea au fost analizate și luate în considerare în măsura în care s-au dovedit a fi oportune, aducând îmbunătățiri semnificative asupra proiectului de act normativ. Domnul Corneliu Mănescu reiterează importanța modificării titlului Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G în „*Legea nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri de atenuare a potențialelor riscuri, amenințări și vulnerabilități de securitate la implementarea sau operarea sistemelor informatice și rețelelor de comunicații de interes național*”. Astfel, domnul Mănescu a subliniat în continuarea intervenției domniei sale, faptul că modificarea titlului are în vedere punerea în concordanță cu măsurile din zona securității și apărării naționale și nu au caracter tehnic, fiind extins și asupra sistemelor informatice, respectiv a serviciilor publice digitalizate, a cloud - ului, precum și a platformelor informatice.

De asemenea, domnul Mănescu a dorit să facă precizări și în ceea ce privește avansurile tehnologice pe componenta de comunicații electronice și faptul că se prefigurează apariția unor noi generații ale tehnologiilor de comunicații (precum tehnologia 6G) al căror impact va avea implicații în planul securității naționale, modificarea urmărește extinderea legii și la acestea. Astfel, în tot cuprinsul textului

actului normativ, sintagma „rețele 5G” se va înlocui cu sintagma „rețele 5G sau ulterioare”.

Ținând cont de ordinea de precădere stabilită anterior începerii ședinței de dezbatere publică, domnul Corneliu Mănescu îl invită pe domnul Andrei Nicoară să ia cuvântul, prilej cu care acesta a precizat că, din punctul domniei sale de vedere, se vede din ce în ce mai bine că impactul acestei legi este în principal asupra zonei de IT și mai puțin asupra operatorilor mobili. Totodată, acesta s-a întrebat dacă este înțeleasă amploarea efectelor pe care aceste prevederi le aduce în spațiul public, întrebând, deopotrivă, care este definiția exactă a termenilor de distribuitori, integratori și pentru zona de cumpărători și cât de mult se întinde legea asupra acestei activități.

În contextul celor menționate anterior, domnul Andrei Nicoară, aduce în discuție câteva exemple de bune practici din Uniunea Europeană, solicitând inițiatorilor proiectului de lege să fie mai predictibili în ceea ce privește efectul acestuia asupra pieței românești. Acesta a continuat, menționând faptul că definiția cu privire la sistemele informatice de importanță națională este prea vagă. Ca o concluzie a intervenției domniei sale în cadrul dezbaterii, domnul Nicoară amintește faptul că după implementarea inițială a legii, impactul bugetar a fost unul negativ, în sensul că valoarea frecvențelor licitate de statul roman a fost semnificativ scăzută față de ce a fost înainte de implementarea acesteia.

Domnul Corneliu Mănescu a mulțumit antevorbitorului pentru intervenția sa și a precizat că prezenta lege are drept scop adoptarea unor măsuri referitoare la autorizarea producătorilor, distribuitorilor și integratorilor de tehnologii, echipamente și programe software utilizate în cadrul infrastructurilor informatice și de comunicații de interes național, precum și în rețelele de comunicații electronice prin intermediul cărora se asigură servicii de comunicații electronice de tip 5G sau ulterioare în vederea prevenirii, contracarării și eliminării riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților la adresa securității naționale și apărării țării. Totodată, domnul Mănescu a ținut să precizeze că legea dezbătută nu face trimitere la elemente de natură tehnică și nu conține norme sau normative, oferind, în același timp, punctual, explicații la toate aspectele semnalate de domnul Nicoară, accentuându-i acestuia faptul că legea dezbătută este o lege care se referă la riscuri și vulnerabilități asupra securității țării și a securității naționale și apărării țării.

De asemenea, domnul Corneliu Mănescu dorește în mod expres să îi răspundă domnului Nicoară la afirmația cu privire la scăderea interesului operatorilor după implementarea legii, precizându-i că, de fapt, în România nu există un interes adevărat pentru 5 G, deoarece țara noastră stă foarte bine la capitolul acoperire și conectivitate pe rețelele fixe, aflându-se în primele trei locuri în raportul DESI, după

Malta și Olanda și pe primele locuri la trei capitole, respectiv la conexiunea în mediul rural, la viteză și la conexiunea de FTTH, adică la partea de fibră optică la domiciliu, astfel că acoperirea și conectivitatea foarte bună pe rețea fixă nu justifică extinderea unei rețele mobile.

În continuarea dezbaterii, a luat cuvântul doamna Tania Panaite, reprezentant al AOMR, care a mulțumit, în primul rând, pentru organizarea acestei dezbateri și pentru oportunitatea oferită și a precizat faptul că organizația pe care o reprezintă înțelege și susține obiectivul strategic de a fi asigurată securitatea cibernetică. De asemenea, amintește și faptul că propunerile AOMR au fost transmise și în etapa de consultare publică. Domnia sa consideră necesară clarificarea definițiilor regăsite la articolul 3, în sensul precizării dacă acestea se referă la serviciile de comunicații electronice furnizate prin intermediul rețelelor 5G sau de generație ulterioară de comunicații mobile. Totodată, dorește clarificări în ceea ce privește art. 10, unde face recomandarea modificării termenelor, în sensul că momentul de la care curg cele două termene tranzitorii de șapte, respectiv cinci ani, ar trebui să fie raportate la momentul la care au fost autorizați cel puțin doi furnizori de echipamente necesare 5G și a existat disponibilitatea resurselor de spectru. În concluzie, în încheierea intervenției sale, doamna Tania Panaite consideră necesar ca aceste termene de tranziție să fie efectiv implementate, pentru ca operatorii să poată beneficia de ele.

În continuare, reprezentantul Huawei Technologies, domnul Vlad Doicaru mulțumeste pentru deschiderea și disponibilitatea unei astfel de discuții considerând oportună necesitatea de a avea o astfel de lege pentru siguranță națională, mai ales în contextual actual geopolitic, referindu-se la criticalitatea unor componente ale rețelei care diferă în funcție de tipul acesteia. Prin urmare, solicitarea reprezentantului Huawei se referă la introducerea unui criteriu, respectiv acela de a prezenta și de a diferenția tipul de echipamente în funcție de criticalitatea lor acestora, oferind similarități cu bunele practici în acest domeniu din Uniunea Europeană.

Pe de altă parte, domnul Vlad Doicaru ridică problema în ceea ce privește posibilitatea ca aceste componente critice, inclusiv din punct de vedere al acoperirii, să fie diferențiate, dând ca model Franța, unde licențele se dau pe oraș, lucrurile fiind acolo foarte clare, asigurându-se o continuitate a serviciilor, sau cel puțin fără să afecteze serviciile la întreg teritoriul național. Domnul Doicaru face referire și la furnizori care trebuie să aibă o tehnologie și un istoric în spate, astfel încât în momentul în care înlocuiesc o tehnologie de la un furnizor cu alta, trebuie să fie la același nivel de calitate și aceiași parametri tehnici, lucru care se poate face, dar cu costuri mai mari, nu din prisma serviciilor de schimbare, cât a calității echipamentelor.

În același timp, domnul Vlad Doicaru, își exprimă îngrijorarea vizavi de reducerea numărului de furnizori de echipamente, care, din punctul domniei sale de vedere, va provoca probleme în implementarea tehnologiei 5G, afirmând faptul că, această implementare este unul dintre motoarele dezvoltării economice în perioada următoare.

După această intervenție, domnul Corneliu Mănescu a ținut să precizeze faptul că legea nu vine cu completări de fond, ci vizează partea de securitate națională, mulțumindu-i antevorbitorului. Răspunde, totodată, punctual, tuturor aspectelor ridicate de domnul Doicaru, încheind prin a da asigurări asupra faptului că, la nivelul MCID, se analizează absolut toate elementele care pot avea impact puternic.

Domnul Adrian Dragomir, secretar general în MCID, intervine în completarea intervenției domnului Doicaru, subliniind faptul că scopul acestei legi îl reprezintă păstrarea securității naționale, securității cibernetice. De asemenea, a adăugat și faptul că impactul financiar de la secțiunea a IV-a se referă strict asupra bugetului general consolidat pe termen scurt, adică pentru anul curent și pe termen lung, adică pe viitorul cinci ani.

Domnul Dragoș Mircea Rebegea, reprezentantul ERICSSON TELECOMMUNICATIONS ROMANIA SRL, a dorit să facă câteva considerații care ar putea fi utile în contextul discuției, referindu-se la perioada în care elementele de rețea provenită de la entități neautorizate ar trebui să fie înlocuite sau în situația în care un furnizor, un producător, un distribuitor sau un integrator pierde această licență. Astfel, în calitate sa de furnizor de echipamente, precum și de furnizor de servicii de operare de rețea atât în România, cât și în alte țări, domnia sa consideră că înlocuirea acestor echipamente reprezintă un proces complex și de durată. Prin urmare, face recomandarea ca planul de înlocuire să fie progresiv și proportional pentru a asigura o tranziție ușoară și pentru a evita disfuncționalitățile în operarea rețelei.

Domnul Valentin Negoită, reprezentantul APDETIC, urmează ordinii de precădere stabilite și intervine, precizând că subscrie la cele prezentate anterior de antevorbitori. De asemenea, susține că bunele practici europene ar trebui să fie luate în considerare din perspectiva tuturor criteriilor care stau la baza oricărei legi, atât economice, cât și a celor ce privesc eficiența în exploatare și a celor concurențiale. În finalul intervenției domniei sale, domnul Valentin Negoită face precizarea faptului că pentru o abordare echilibrată, România ar trebui să procedeze la o diferențiere a elementelor de rețea bazată pe caracterul critic al acestora și pentru siguranța națională luând în considerație reglementările care au fost luate deja la nivelul altor state membre ale UE.

Domnul Corneliu Mănescu a dat cuvântul reprezentantului companiei Rădulescu&Mușoi, și anume domnului Popescu Valeriu, care a precizat că este necesar să existe niște măsuri proporționale care trebuie aplicate într-o manieră proporțională și, de asemenea, să fie urmărite bunele practici din țări precum Franța, Germania, Spania, Finlanda ori Austria, așa cum, de altfel, au recomandat și ceilalți participanți la ședința de dezbatere publică. Aduce în discuție un element, care din punctul domniei sale de vedere, este foarte important în contextul prezentului proiect de lege și anume, elementul costului, care nu poate fi niciodată exclus, populația fiind sensibilă întotdeauna la acest aspect.

Aspectul ridicat de domnul Valeriu Popescu vizavi de elementul costului a generat o discuție liberă pe tema acestuia, între domnul Corneliu Mănescu și domnul Andrei Nicoară, acesta din urmă menționând faptul că ideea unei compensări, chiar și una formală, la nivel contabil, a cheltuielilor suplimentare aduse de folosirea numai a distribuitorilor și lucrătorilor autorizați are merite, făcând recomandarea păstrării unei contabilități clare.

Doamna Cristina Crețu, din partea MPR PARTNERS, încheie lista de vorbitori din cadrul ședinței de dezbatere publică, aducând în discuție succesul altor state care au reușit să facă acest exercițiu, inclusiv cu definirea elementelor de rețea, asigurând în egală măsură securitatea națională, invitându-i de asemenea pe inițiatori la o analiză pe marginea acestor exemple de bune practici.

În finalul ședinței de dezbatere publică privind Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G, desfășurată la sediul MCID în data de 1 aprilie 2024, atât domnul Corneliu Mănescu, cât și domnul Adrian Dragomir, au mulțumit tuturor participanților, atât celor cu prezență fizică, dar și celor din online, pentru participare, interes și propunerile transmise, asigurându-l de transparență și de întreaga deschidere pentru realizarea unui cadru legislativ în conformitate cu cerințele actuale.

Direcția Comunicare, Transparență și Dialog Social